

A. M. GORKILLE

22. XI. 10.

Hyvä A. M.! Kirjoitin Teille muutama päivä sitten lähettäessäni „*Rabotshaja Gazetan*” ja tiedustelin, mitä tuli aikakauslehdestä, josta kesällä keskustelimme ja josta lupasitte kirjoittaa minulle.

Tänään luin „*Retshistä*” ilmoituksen „*Sovremennikista*”⁴⁴⁴, jonka julkaisemiseen „*Amfiteatrov* ottaa osaa mitä läheisimmin ja *poikkeuksellisesti*” (juuri niin on painettu! kirjantaitamattomasti, mutta sitä suurentelevammin ja paljon merkitsevästi) ja jota Te avustatte vakituisesti.

Mitä se on? Kuinka niin? „Suuri kerran kuukaudessa ilmestyvä” aikakauslehti, jossa on „politiikan, tieteen, historian ja yhteiskuntaelämän” osastot, sehän on vallan, vallan toista kuin kokoelmat, joihin pyritään keskittämään parhaat kaunokirjallisuuden voimat. Joko tällaisella julkaisulla täytyy olla selvästi määritelty, vakaa ja johdonmukainen *suuntaus* tai se häpäisee väistämättä itsensä ja häpäisee siihen kirjoittelevat. Julkaisulla „*Vestnik Jevropy*”⁴⁴⁵ on suuntaus, keho, kurja ja typerä, mutta kuitenkin tiettyä ainesta, tiettyjä porvariston kerroksia palveleva suuntaus, joka yhdistää niin ikään tiettyjä professori- ja virkamiespiirejä sekä niin sanottua „säädyllyisiin” (jotka oikeammin haluavat olla säädyllyisiä) liberaaleihin kuuluvaa sivistyneistöä. Oma suuntauksensa on „*Russkaja Myslillä*”⁴⁴⁶, keho, mutta silti suuntaus, joka palvelee erittäin hyvin vastavallankumouksellista liberaalia porvaristoa. „*Russkoje Bogatstvolla*” on suuntaus, narodnikkilainen, narodnikkilais-kadettilainen, mutta silti suuntaus, joka on pitänyt kymmeniä vuosia kiinni linjastaan ja palvelee tiettyjä väestökerroksia. Myös „*Sovremennyi Mir*”⁴⁴⁷ julkaisulla on suuntaus, useinkin menshevikkiläis-kadettilainen (nyt se kallistuu puoluetta kannattavan menshevismmin puoleen), mutta silti suuntaus. Suuntausta

vailla oleva julkaisu on tolkuton, järjetön, skandaalimainen ja vahingollinen hanke. Mutta mikä suuntaus saattaa olla silloin, kun Amfiteatrov „ottaa osaa poikkeuksellisesti”? eihän G. Lopatin kykene suuntaa antamaan, ja jos pitävät paikkansa ne puheet (sanovat niitä päässeen sanomalehtiinkin), että Katshorovski ottaa osaa, niin se on „suuntaus”, mutta tylsäjärkisten, eserräin suuntaus.

Kun kesällä keskustelimme ja kerroin Teille, että olin kirjoittamaisillani Teille mieliharmissani kirjeen „*Rippinne*” johdosta, mutta en lähettänyt sitä silloin juuri machilaisten kanssa alkaneen kahtiajakautumisen takia, Te vastasitte: „*suotta* olitte lähettämättä”. Ja Tehän sitten taas moitiskelitte minua siitä, etten tullut käymään Caprin koulussa, ja sanoitte, että machilais-otzovistien erkaantuminen olisi voinut koetella vähemmän hermojanne ja vähemmän kuluttaa voimianne, jos asiain kulku olisi ollut toisenlainen. Nämä keskustelut muistaen päätin nyt kirjoittaa Teille heti, kunnes uutisen tekemä vaikutelma on veres, ja odottamatta mitään tarkistuksia.

Paksu poliittinen ja taloustieteellinen aikakauslehti, jonka julkaisemiseen Amfiteatrov ottaa osaa poikkeuksellisesti, on mielestäni vielä monta kertaa pahempi kuin machilais-otzovistien erityinen ryhmäkunta. Siinä ryhmässä oli ja on edelleen pahaa se, että *aatteellisena* virtauksena se on loitonnut ja loittonee marxilaisuudesta, sosialidemokratiasta, sanoutumatta kuitenkaan lopullisesti irti marxilaisuudesta, vaan ainoastaan sotkee asiaa.

Amfiteatrovin aikakauslehti (hänen „Krasnoje Znamjansa”⁴⁴⁸ teki hyvin, kun kuoli ajoissa!) on poliittinen hanke, poliittinen yritys, jossa ei edes tajuta sitä, että politiikassa ei ylimalkainen „vasemmistolaisuus” vielä riitä, että vuoden 1905 jälkeen ei voida puhua vakavasti politiikasta, ellei tehdä selväksi suhdetta marxilaisuuteen ja sosialidemokratiiaan, se on mahdotonta, järjetöntä.

Kehnosti ovat asiat. Mielialani on apeat.

Teidän *Lenin*

M. F—nalle salut et fraternité! *

*Lähetetty Pariisista
Caprin saarelle (Italia)*

Julkaistu ensi kerran v. 1924

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

* — veljelliset terveiset! *Toim.*